СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 42. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 20. лютого 1931. VOL. XXXIX. No. 42. Jersey City, N. J., Friday, February 20, 1931. THREE CENTS.

ГУВЕР ПРОТИ ВЕТЕРАНСЬКОГО ЗАКОНОПРОЄКТУ

ВАШИНГТОН. — Сенатський фінансовий комітет заявився 13 голосами проти 3 за виплату ветеранських бонусів у готівці в такій мірі, як це перейшло в палаті послів. Президент Гувер вислав комісії заяву, в якій ще раз виложив свої арґументи проти цеї виплати. Президент твердить, що та виплати в сумі яких $1,000,000,000 ветеранам не поможе, а тільки нанесе їм втрати, а заразом відібється погано на фінансовій господарці держави.

Мимо спротиву президента законопроєкт перейде в сенаті. Президент заложить тоді своє вето. Законопроєкт відійде до палати послів і там знов осягне цілком певно потрібну скількість голосів. Тільки не знати, чи він перейде в сенаті за другим наворотом, а на це саме числить президент.

БІБЛІОТЕКА ЗА $7,120,000.

БРУКЛИН (Н. Й). — В долішній частині міста хочуть збудувати 22-поверховий дім для приміщення публичної бібліотеки. Кошти обчислено на $7,120,000.

ЄГИПЕТСЬКА ЦИВІЛІЗАЦІЯ У ВЕНЕСВЕЛІ.

ПОРТ ОФ СПЕЙН (Трінідад). — Д-р Рафаель Реквена, президент стейту Араґва у Венесвелі, видав книжку, в якій описує свої студії над слідами єгипетської цивілізації в Венесвелі. Він вірить, що в часі істнування Атлянтиди (а що вона дійсно істнувала, про те він навіть не сумнівається) прибули до Венесвелі пришельці з Єгипту й привезли свою культуру. По Єгиптянах прийшли Китайці. Так доказує д-р Реквена.

Теорія про Атлянтиду ще досі науково не доказана. Ломлять собі над нею голови ріжні вчені від часів славного грецького фільософа Плятона аж по нинішні дні. Вони хочуть доказати, що колись у давних часах частина Европи й Африки була злучена з американським континентом. Доперва потрясення землі розірвали ті два континенти.

КОЦАЙ ПРОГРАВ.

АННАПОЛІС (Мериленд). — У пливацьких змаганях між Роджерс і Маринаркою довелося зазнати програної нашому славному пливакови, Юркови Коцаєви. Пливацький рекорд на 50 і 200 ардів здобув кадет Рей Томсон, відобравши в той спосіб Коцаєви чемпіонат.

ГАЛАЙКО ПОБІДЖАЄ.

СИРАКЮЗ. — Стів Галайко з Оборн, Н. Й., Українець, професіональний кулачний борець легкої ваги, побив Генри Перлика з Каламазу, Міш.

КОМПРОМІС У СПРАВІ МОСЛ ШОЛС.

ВАШИНГТОН. — Представники сенату і палати послів дійшли вкінці до порозуміння в справі Мосл Шолс і тим, здається, закінчили боротьбу, яка велася щодо цього на протязі останніх 10 літ.

Компроміс уважають побідою тих, котрі домагалися, щоби правительство контролювало й заряджувало водними силами, яких розбудова коштуватиме $145,000,000.

ПРОВІРКА ГОСПОДАРКИ МІСТА НЮ ЙОРКУ.

ОЛБАНІ. — По тригодинній дебаті сенат відкинув 27 голосами проти 24 голосів резолюцію, якою републиканці домагались урядової провірки цілої адміністрації міста Ню Йорку. Резолюція перепала тільки тому, що до демократів прилучилися три републиканці.

Та тим справи ще не покінчено, бо републиканці від свого не відступають і далі намагаються діпняти свого.

ПОЖЕРТВУВАЛА СЕБЕ ДЛЯ СИНА.

НЮ ЙОРК. — Миссис Мінні Шварц вибралася зі своїм 4-літним синком Ароном на купно. На скруті побачила тягарове авто, яке гнало дуже скоро в напрямі на дитину. Мати кинулася ратувати дитину й її виратувала, але сама зґинула під колесами автомобілю.

КУБА МАТИМЕ СВОЮ МОНЕТУ.

ГАВАНА. — Секретар скарбу заявив, що правительство думає заступити американські гроші вибиттям своїх власних.

РАДИТЬ КАДЕТАМ ВЧИТИСЯ АВІЯЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — Полковник Чарлз Линдберґ заявився за те, щоб у військових школах учили кадетів летництва, бо воно відграватиме чим далі тим більшу ролю у війні.

КАПОН БОРОНИТЬСЯ.

МАЯМІ (Флорида). — Відомий ватажок бандитів, Аль Капон, вислав ґенералови Ботлерови листа, в якім борониться проти того, що він є „публичним ворогом" і „ваґабундою", котрого можна депортувати, як це говорив Ботлер на однім зі своїх відчитів. Капон твердить, що він родився в Америці і його не може ніхто депортувати. А далі подає, що він від кількох місяців годує денно по 3,000 голодних людей, а коли таку людину называється „ваґабундою", то він гордий, що ним є.

ҐАНДІ ЗАДОВОЛЕНИЙ РОЗМОВАМИ З ВІЦЕКОРОЛЕМ.

Ґанді провів чотири години в переговорах з віцекоролем лордом Ірвіном. Настрій Ґандія гарний і він певний, що нарешті йому пощастить знайти з Англією шлях примирення, який задовольнить індуських націоналістів. Сподіваються, що вже недалеко той час, коли в Індії прийде до справжнього замирення й припиниться боротьба, яка однаково тяжка як для Англії так і для самих Індусів.

УРЯДОВЕ ЗАМКНЕННЯ ОРҐАНІЗАЦІЇ ПОЛЬСЬКИХ ПРАВНИКІВ.

Дня 20 січня ц. р. запечатала урядова правительственна комісія льокаль польської правничої станової орґанізації у Варшаві. Цю орґанізацію розвязано. Правительство мотивує цей крок тим, що ця орґанізація перейшла визначений круґ ділання. Товариство правників не мало права засуджувати активного міністра, який на основі польської конституції є відповідальним лише перед парляментом. Розуміється, що ця ухвала правительства матиме за наслідок дальші протести опозиції.

ВІДКИНЕННЯ ВНЕСКІВ У СПРАВІ БЕРЕСТЯ.

На засіданні правничої соймової комісії велася дискусія в справі Берестя. В цій справі промовляв від Українського Клюбу пос. Загайкевич. Він представив факти нелюдяного обходження з українськими послами Вислоцьким, Паліївом і Ліщинським. У голосуванні комісія більшістю голосів відкинула внесок Українського Клюбу.

В цій справі зголосив був внесок також Народови Клюб. І цей внесок відкинула комісія 17 голосами проти 13.

ГОЛОС „ВОПІЮЩОГО В ПУСТИНІ".

На засіданні бюджетної комісії в польськім соймі в часі дискусії над бюджетом міністерства закордонних справ забрав слово від Українського Клюбу пос. Луцький. Він візвав міністерство, щоби тепер, хоч дуже пізно, почало ініціятиву, щоби міжнародня умова з 1923-го року в справі автономії Східної Галичини була виконана. Бесідник жаліється, що проурядова преса виступає проти тієїж автономії на Закарпатті та просить, щоби ствердили виразно, що тих статей не інспірувало міністерство закордонних справ.

Що торкається закордонної пропаґанди, то вона була би значно менше потрібна та це було би більше доцільне, колиб уся внутрішня політика держави не приневолювала закордонних станиць дементувати прикрі факти в краю. Щодо трактування спеціяльно української меншини, наводить бесідник факт, що коли вдова по російськім премієрі ґр. Вітте, яка жила в Брукселі, хотіла мати служницю Українку, то в польському консуляті при полагоді формальностей сказали їй, що всі Українці то большевики. Це доказ, що таке трактування української національности потрапило вже до закордонних станиць. На знак протесту бесідник ставить внесок скреслити дотації консуляту в Бруселі на 4,795 зол.

ПРЕДСТАВНИК „РУССКИХ" У ПОЛЬСЬКІМ СОЙМІ.

Пос. М. Бачинський „пшедставіцель рускої ґрупи ББ", заявляє (на засіданню адміністраційної комісії, що відбулося дня 21. січня ц. р., на якім розглядано внесок Українського Клюбу в справі „пацифікації" Східної Галичини), що в промові вживатиме слова „рускі", а не український, бо нарід у Східній Галичині є „рускі", хоч частина його прийняла назву український. Східної Галичини не прилучено до Польщі збройно, проти волі „руского" народу. Війну 1918 р. накинули галицько-українські політики. Це було в порозумінні з Австрією, бо Вільгельм Габсбурґ мав бути українським королем. Колиб народови в 1918 р. позволили були були свобідно заявитися, був би заявився проти війни з Польщею. Концепція тієї війни то концепція українських інтеліґентів, що мають на совісти кров більше ніж 80,000 „руского" населення, яке Австрія вивішала в світовій війні. Лише польським епископам „русини" завдячують богато помилувань. Це не Поляки, а Українці перевели в 1918 р. пацифікацію „руского" населення. Грабили, брали контрибуцію, вбивали масово, виконували екзекуції. Як настала Польща, терор тревав далі. Селяни не бачили помочі, тому стали вірити в силу УВО. Й українське духовенство замикає перед льояльними для Польщі церковні двері. „Русинів" силують слухати українські пісні. Виховання молоді в українських школах невідповідне, бо виховують у них в ненависти до Польщі. Саботажі роблені на експорт для закордону. Сильний уряд мусів хопитися репресій. Пацифікація має свої добрі сторони, бо „руский хлоп" і УВО переконалися, що держава має досить сили, щоби ввести порядок. Уперше за ввесь час відчули в Східній Галичині силу. Правда, що пацифікація створила пропасть. Одначе ця пропасть утворилася між усім польським і „руским" народом з одного, а українським з другого боку. Польща помагає „рускому" населенню, дає запомоги, кредити, субвенції і т. д. Уряд усе простягає руку до згоди, та стрічав відмову українських політиків. Усі Поляки повинні піддержати льояльних „русинів" у їх стараннях визволитися зпід нездорових впливів. Бесідник уважає своїм обовязком голосувати проти українського внесення.

НЕ ХОЧУТЬ БРАТИ ГРОШЕЙ.

У правительственних кругах Румунії нема ще згоди на затягнення позички у Франції, бо деякі члени правительства є тої думки, що політична ціна цеї позички занадто дорога. У найближчих днях має запасти дотичне рішення.

ЛІКАР — ОБМАНЕЦЬ.

У Кельцях арештовано обманця Тадея Шварца, який виробив собі фальшиві лікарські документи та граючи ролю лікаря, заробляв поважні гроші, при чому неодному пацієнтові попсував здоровля замісць направити. У звязку з тим у Львові арештовано друкарського складача В. Броша, який правдоподібно виробляв цьому „лікареві" фальшиві документи.

У МАДЯРЩИНІ НЕ ЖАРТУЮТЬ.

Недавно повісили в Будапешті одну жінку за те, що отруїла своїх двох чоловіків. А тепер повісять одного жандарма за те, що замордував одну директорку почти та її дочку, а потім обікрав касу. Жандарм признався до звірського вчинку, але боронився тим, що не знав, що робить. Та суд йому не повірив.

НІМЦІ Й ЖИДИ ГОЛОСУЮТЬ НА КАНДИДАТА УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАРТІЇ.

Німецька Народня Рада й Жидівський Національний Союз (Буковина) звернулися з зазивом до своїх виборців на 29. січня ц. р. голосувати на українського кандидата, д-ра Ореста Шкрабу.

Німецький і жидівський народ зрозумів, що національні меншости зможуть тільки тоді щонебудь осягнути, коли будуть іти всі разом і тому дали гасло голосувати на нашого кандидата.

Колиж Жиди й Німці заявилися за кандидатуру Українця д-ра Ореста Шкраби, то не сміє бути ані одного Українця, котрий би не віддав голосу на свого кандидата.

Хіба хрунь і національний зрадник буде голосувати на тих, що ще вчора його били й загарбали права українського народу. — („Час").

ПІДЛА ЗРАДА.

Кожний з нас, що був у війні, знає, що значить зрада. У той час, як ви нічого не прочуваєте, заведе зрадник ворога вам у плечі й неодно життя марно пропадає від зради.

Таксамо задумав чорну зраду посол Кракалія і довів її до кінця. Він їздив аж до Букарешту переконувати міністра Міґалакія, що кандидата Української Національної Партії можна повалити, коли правительство поставить ще одного українського кандидата.

І знайшовся, на жаль, поміж селянами політикант-банкрот, який за миску сочевиці продав свою честь і честь свого народу.

Є ним Ґора Гуменюк з Валяви.

За Юдин гріш згодився він виставити свою кандидатуру, щоби розбити українські голоси.

Та зрадником свого народа стане той, хто дасть голос на запроданця, якому кандидатуру підписали Поляки. — („Час").

СТАРЕНЬКА САМОВБИЙНИЦЯ.

В селі Мостки, пов. Ґродно, скочила до озера і втопилась у ньому 90-літна старушка Уляна Чаплюк. Причиною самовбивства була крайна нужда.

ВЛОМ ДО ЦЕРКВИ.

У ночі з 17. на 18. січня невідомі злодії вломилися до церкви в Мишині (пов. Коломия). Розбили шафи та скарбонки та вкрали біля 1,000 золотих.

ПРИСУД НА СЕМЕНА ЖУКА.

Дня 16 січня ц. р. рівенський окружний суд у Кремянці засудив на два роки тяжкої вязниці бувшого посла Семена Жука. Його засудили за промову, яку він виголосив на виборчому вічу, що відбулося 8 квітня 1930. р. в місті Вишгородку в Кремянеччині.

СФОРМОВАНО НОВИЙ МОНАРХІЧНИЙ УРЯД В ЕСПАНІЇ

МАДРИД (Еспанія). — Під натиском монархічних та військових кол король Альфонс доручив адміралови Азнар-ови сформувати новий монархічний уряд. Новий премієр швидко сформував свій уряд, до якого ввійшли виключно монархісти. Бувший диктатор, ґенерал Беренґвер, став міністром військових справ. Це ґарантує новому правительству підтримку армії й фльоти.

Покищо ще не вирішено, якого роду буде скликаний парлямент і чи він буде мати право змінити конституцію Еспанії. Звичайно, монархісти є проти цього й хочуть зберегти надовше стару конституцію. Та републиканці й ліберали не будуть задоволені таким постановленням справи, а будуть домагатися скликання установчих зборів.

Хоч тепер наступив, порівнюючи, спокій в Еспанії, всеж треба чекати нових подій. Робітництво й републиканці готуються до загального страйку, щоби ним підперти свої домагання, коли виявиться остаточно, що новий уряд не схоче скликати установчих зборів. Таксамо й уряд готується до боротьби з незадоволеними ним елементами. Тому годі сказати тепер, чи довго ще протримається в Еспанії такий спокій, який тепер нібито установився.

ЗАПРИСЯГЛИ ПОВАЛИТИ РАДЯНСЬКУ ВЛАДУ.

ПАРИЖ (Франція). — Бувші радянські урядовці й діячі комуністичної партії, які тепер знайшлися на еміґрації й засуджені большевицьким урядом на смерть за дезерцію та за зраду партії, утворили орґанізацію, яка ставить своєю метою повалення радянського уряду в Росії. На чолі орґанізації став Бесідовський, бувший заступник радянського посла у Парижі, який утік з посольства, коли його чекісти хотіли вивезти до Москви для розправи.

Членами орґанізації можуть бути лише ті, котрі були на радянській службі й засуджені Москвою на смерть. Вони всі клянуться, що будуть відважно й активно працювати над поваленням радянської влади в Росії.

ГУСЕЙНА ПОВІСИЛИ.

ІСТАНБУЛ (Туреччина). — Молодого Турка Гусейна, що утік був з рук ката, а тепер знову попався в руки влади, вже повішено. Повісили його на тій самій площі, де чотирнацять днів тому повісили його однодумців і звідки він був утік.

ҐАНДІ ДАЛІ КОНФЕРУЄ З ЛОРДОМ ІРВІНОМ.

НЮ ДЕЛІ (Індія). — Ґанді знову відбув тригодинну конференцію з віцекоролем Індії, лордом Ірвіном. Докладно про хід конференції ніхто нічого не знає, бо Ґанді й лорд Ірвін мовчать і не видають офіційного комунікату.

Ґанді відбув також довгу конференцію з ріжними націоналістичними провідниками, як з тими, що були в Лондоні на переговорах з англійським урядом, так і з тими, що до тих переговорів ставилися неґативно. Назагал можна лише ствердити, що все більше кріпшають надії на замирення в Індії.

МАКЕДОНСЬКІ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ ПОМИРИЛИСЯ.

СОФІЯ (Болгарія). — Ґазети повідомляють, що прийшло до замирення й порозуміння між обидвома ворожими македонськими революційними ґрупами. Таке замирення стало можливим після того, як заступник убитого ватажка одної ґрупи Протоґорева, Хрістоф, та його помічник були захоплені.

Порозуміння сталося на тому, що ґрупа Хрістофа вливається в ґрупу революціонерів Міхайлова, а хто цього не хоче зробити, той припиняє свою активну революційну діяльність. Думають, що цим буде на деякий час припинена міжусобова війна між македонськими революціонерами.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПОСОЛ ПРОТЕСТУЄ.

ПРАҐА (Чехословаччина). — Італійський посол заявив міністрови справ заграничних, Бенешови, протест проти того, що соціялістична ґазета „Право Ліду" вмістила статтю, в якій зазначила, що в Італії вчаться літати угорські військові летуни. Ґазета твердить, що навіть у перелеті італійських гидроплянів до Бразилії брало участь кілька Мадярів-летунів і дехто з них упав жертвою катастрофи підчас перелету.

Міністер Бенеш заявив, що він уважає, що ґазеті не слід так писати й висловив свій жаль, що так сталося. „Право Ліду" на це подає докладніші відомости про военних летунів-Мадярів в італійській авіяції.

СУСІДИ ВИННІ.

БІЛҐОРОД (Югославія). — Нові бомбові атентати в Хорватії викликали коментарі проурядової преси. Ґазети ці пишуть, що хорватських терористів підтримує фінансово Угорщина, а Австрія не звертає уваги на те, що у Відні провадить свою діяльність центральний терористичний хорватський комітет.

Угорська напів-офіційна преса говорить, що таке писання сербських ґазет є ніщо інше, як невиправданий напад на Угорщину.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинокое число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346. JERSEY CITY, N. J.

СИЛА В ЯКОСТИ, А НЕ В СКІЛЬКОСТИ

Не тільки в старім краю, але й у нас в Америці відчувається великий брак сильних людей. І в нас ломляться передові люди навіть і під політичним оглядом. Але ціле щастє, що це Америка й тому нема з того для загально-народної справи такої шкоди, яка би була, коли би ті люди виступали на старокраєвім ґрунті. Тоті всі ті орієнтації, як от приміром отта на „Захід", внесли би нам баламуту, скріпилиб угодові тенденції з Польщею й ослабили би наш протипольський фронт. Подібне було би і з гетьманщиною з тою клерикальною течією, які тут започаткував д-р Назарук.

Та бракує нам сильних людей не тільки на політичнім полі, але й на всіх інших ділянках нашого життя. Бо коли маємо людей характерних і доброї волі, то дуже часто тим людям бракує відповідного теоретичного чи практичного знання й вони при найліпшій волі не можуть дати того, чого вимагає інтерес нашої іміґрації.

Ми поминаємо тим разом ту обставину, що в нас дуже часто творяться ріжні місцеві, центральні, окружні чи навіть загально-американські орґанізації, які не є нічим іншим, а тільки самодурством одного чи кількох амбітників, котрим ходить тільки про реклям̆у своїх імен. Реклям̆а сама по собі не є ще нічим таким злим. Але треба реклямувати діла, а не імена. І тому ті орґанізації, які тільки заповідають ріжні пляни й оперують шумними фразами, кличами і числами, а не доконаними ділами, є звичайним блахманом.

Але є ще між нами богато й таких людей, які серцем і розумом відчувають, що життя нашої іміґрації повинно йти живіщим темпом. І ото вони закладають раз-у-раз ріжні нові орґанізації, щоби в той спосіб зарадити лихови. Але і з того назагал дуже мало користи. А причина та, що ми творимо нові орґанізації, але зі старими людьми. А воно так є, що коли людина десятками літ нічого не доконала й не виказала своєї сили волі, свого характеру й своїх здібностей у тих орґанізаціях, у яких вона мала змогу працювати, то не докаже чудес і в новій орґанізації.

Тому ми менше звертаймо уваги на творення нових орґанізацій чи партій, а більше на те, щоби підховати нових людей з новим знанням і свіжими силами до творення чогось нового, або поліпшення того, що досі поставлено. А для таких людей є повно місця в тих численних орґанізаціях, які вже потворилися в Америці, якщо вони хочуть дійсно працювати. Ми маємо орґанізації з широкими завданнями, а бракує тільки людей, щоби ті завдання виконували.

ЕМІҐРАЦІЯ Й НАЦІЯ

(Неювілейні уваги з нагоди „ювілею" першого десятиріччя української еміґрації).

(1)

Еміґрація — це завжди тема сумна. З її мотивів доля компонує здебільшого патетичну симфонію на тлі національної драми народу,особливож — поневоленого народу. Є багато людської траґіки у кожній еміґрації політичній та національній, над якою згодом історія байдуже переходить до денного порядку. Еміґрація політична й національна відтак це тема дуже розсягла. Не можливо вичерпати її в одній публіцистичній статті. Не легко навіть піднести в ній всі важливі та головні моменти. Ця стаття не ставить собі таких великих завдань. Мета її скромніша: зробити кілька загальних зауважень з приводу цієї теми; пригадати деякі історичні анальоґії; звернути увагу читача на типольоґічний бік цього питання; піднести потребу трактування її в історичному аспекті; й врешті підкреслити неминучу потребу проблематики еміґрації у кождім конкретнім її випадку.

Задивляючись на еміґрацію як на соціольоґічне явище анормальне, я звертаю головну увагу на патольоґічні прояви та симптоми в її істнуванню. Тому я трактую це питання, так би мовити, клінічною методою, зараховуючи його у значній мірі до сфери соціяльної патольоґії. Для мене кожда політична еміґрація — це суспільний пацієнт. Звичайно, це небезнадійно хора істота, якої вигляд медицина характеризує красномовним означенням „фацієс ґипократіка", проте це пацієнт, що часто забуває про свій хоробливий стан і, наслідуючи у своїй поведінці зовсім здорову людину, робить цілу низку хронічних помилок, історією стверджених та навіть типізованих, як ми це нижче побачимо. Завданням дослідника є звернути увагу на ці хоробливі симптоми в істнуванню еміґрації з метою остерегти її поки не пізно ще й доки ці еміґраційні збочення не набули хронічного характеру. Ось чому відразу на початку слід зробити клінічну, мовляв діяґнозу цієї еміґраційної „хороби". Що вона не є явищем випадковим, а навпаки, типольоґічним, красномовно свідчить факт, що терпіли від неї й минулі еміґрації. Герцен, який у своїх славетніх спогадах „Билое і Думи" (т. IV.) специяльно порушує питання тогочасних політичних і національних еміґрацій, у своїй загальній характеристиці еміґрації робить чудовий і дуже плястичний підсумок всіх патольоґічних її ознак та прикмет. Дозволяю собі навести тут загальну його характеристику европейської еміґрації 1848 р. в Англії. Трудно уявити собі більш влучну діяґнозу еміґраційної патольоґії. „Якщо хтоб, пише Герцен, задумав з боку написати внутрішню історію політичних збігців і вигнанців 1848 р. у Лондоні, якуб сумну сторінку долучив він до оповідань про сучасну людину. Скільки страждань, скільки недостатків, сліз... і скільки порожнечі; скільки вузькости; яка вбогість інтелектуальних сил, засобів, зрозуміння; яка впертість у ворожнечі та дрібязковість у самолюбстві...

„З одного боку — люди прості, що інстинктом і серцем зрозуміли справу революції і що приносять їй найбільшу жертву, яку людина може принести — добровільну нужденність, творять невеличкий ґурт справедливих. З другого боку ці зле прикриті, затаєні самолюбства, для яких революція була службою „соціяльної позиції", та які зірвалися в еміґрацію, не досягнувши мети; відтак — ріжні фанатики, мономани всіх мономаній, божевільні всіх божевіль..."

„А при цім — ні кроку вперед... Вони (себто еміґранти. Б.), як придворний версальський годинник, показують одну годину — годину, в яку помер король... і їх, як і версальський годинник, забули перевести від часу смерти Людвика XIV. Вони показують одну подію, один кінець якоїсь події. Про неї говорять, про неї думають, до неї вертаються. Зустрічаючи цих самих людей, ці самі ґурти — місяців через два-три, — робиться лячно: адже ці самі суперечки продовжуються; ці самі особи й докори; тільки зморщок, нарізаних бідою — недостатками більше; сурдути, пальта повитиралися, більше сивого волосся і все разом старіше, більш кістляве й понуре,... але розмови все ті самі, ті самі..." (ст. 350-352).

Чиж з цього кліше-неґативу еміґрацій середини XIX ст. не можна майже без змін робити позитиви сучасних еміґрацій XX ст.? Польська еміґрація жила політично переважно спогадами про конституцію 3. травня. Сучасні еміґрації з анальоґічним пієтизмом святкують роковини своєї національної самостійности. Як та, так і ці часто не добачують, що опинилися у конфлікті з часом, що сидять не в тому історичному потязі, який іде вперед, але який автоматично кружляє довкола певної героїчної, а проте — історичної вже дати...

У цім мабуть найбільша траґіка кожної національної еміґрації. Її бажання й завдання скеровані у майбутнє; але своїми думками й спогадами вона в минулому. Звідси — майже неминучий конфлікт еміґрації із сучасною історією. Рідко коли вдається їй (як напр. чехословацькій еміґрації підчас світової війни) знайти правильний меридіян історії й з ним звязати свою активну діяльність. Звідси дезорієнтація еміґрації в орієнтаціях. Брак певної засадничої політичної лінії, а тому й політика „а ля мінут" з перевагою елементів випадково тактичних над суттєво принціповими. Не диво, що таким чином в погоні за хвилевим успіхом чи надбанням, зрештою, сумнівного значіння, на сьогоднішній день, проґрається, можливо, на десятки років національна справа. Все це, звичайно, прикривається прапором самостійництва. Забувається при цьому, що й цей прапор не є жадним фетишем, але символом живих сил, а тому не слід ним прикривати річі суто часові та наперед мертві...

Всі хиби політичної еміґрації, про які тут була мова, це свого роду Сцілла. Але у кожній еміґрації, по певнім часі виринає також своя Харибда. Маю на думці зовнішність і формалізм реальної її діяльности. Знову доводиться зацитувати Герцена, що яскраво змалював цей, можливо найнебезпечніший, дефект і хоробливий симптом еміґрації. Його характеристика, яку я наводжу нижче, стосується до славетного „Европейського Комітету", що у середині минулого століття повстав у Лондоні, як обєднання тогочасних революційних і національних еміґрацій. Але ця характеристика є так типольоґічно-загальна, що сучасні еміґрації немов у дзеркалі побачать себе у ній. „Европейський Комітет, що налякав всі уряди — каже Герцен — нічого не робив, навіть не догадуючись про це. Найбільш поважні люди страшно легко захоплюються формалізмом та запевняють себе, що вони щось роблять, відбуваючи періодичні збори, маючи стоси паперів, протоколів, порад, голосуючи, ухвалюючи резолюції, друкуючи відозви „професіон де фоа", і т. ін." (тамже стор. 7).

Який відсоток політичної роботи сучасних еміґрацій слід відчислити на рахунок тієї „діяльности", яку так влучно змалював Герцен у наведенім цитаті?

Еміґрації за кордоном стараються часто заховати зовнішні атрибути своєї державно-політичної відрубности, зовсім помилково надаючи цим суроґатам живу силу і значіння питомих зразків. Польська еміґрація XIX стол. вибирала навіть короля, творила національні уряди, скликала сойм, забуваючи, що „ін партібус інфіделім" значіння всіх цих установ в виключно символічне та ніколи реально-політичне, а з погляду національно-визвольних завдань нераз більш ніж сумнівне. На жаль, саме цей політичний ілюзіонізм, або, точніше висловлюючись, фікціонізм забирає безліч еміґрантської енерґії, без будьякого позитивного висліду. Ось чому у своюму публичному викладі я метафізично охарактеризував саме цей бік еміґрантської діяльности як працю млина, що чудово меле, але даремно, бо в ньому немає зерна й тому не може бути борошна...

⁂

Отже білянс еміґраційної праці неначебто зовсім неґативний?! Такий висновок був би одначе передчасним. Навпаки, еміґрація національна має чимало можливостей цілком реального а[illegible]ізму. Багато залежатиме від того, як зясована й обґрунтована є її проблематика. Звичайно, для кождого народу й для кождої історичної доби ця проблематика буває інша та мусить бути власна. На жаль, саме на цей бік справи не всі еміґрації звертають належну увагу. Не є моїм заміром спеціяльно зупинятися тут на питанню проблематики української еміґрації. Це вимагалоб окремої й докладної розвідки. Я хочу підкреслити у дальших рядках тільки основні точки загального характеру та спільні, отже для еміґрації кожного поневоленого народу й лише побіжно торкнутися деяких спеціяльних моментів у проблематиці сучасної української еміґрації.

Це можна зробити, мовляв, постулятивною методою, себто, зазначивши те, що вільно й чого не слід робити національним еміґраціям.

Еміґрація ніколи не сміє забувати, що вона є вільним представником поневоленого краю, живим сумлінням закріпаченого народу. Тому її місією є: бути стихійним протестом проти кривд та несправедливостей, що тяжать над рідним краєм. Цим диктується далі соборництво як національний наказ для еміґрації. Всі частини пошматованої батьківщини й поневоленого народу мусять бути для неї однаково близькі й незаймані. **На покривдження кожного шматка власного народу вона мусить однаково реаґувати.** Еміґрація зрадить основу свого існування, як через дипльоматичні чи інші вищі міркування відкине цей соборницький імператив та заводить ґрадацію серед окремих частин власного краю.

(Конець буде)

Аркадій Аверченко.

ВИЩА СПРАВЕДЛИВІСТЬ

Розкатів ввалився до Кирилової робітні. Кирилів невдоволений насупив брови та сказав:

— Тебе ще тут лихо принесло! Бачиш, що працюю, а ти шляєшся, лінюху — перешкаджаєш лише.

Розкатів не зважав на невдоволеного господаря. Розсівся вигідно на канапі, поклепався рукавичкою по колінах і свиснув...

— Працюєш? Тим гірше для тебе. Ви всі такі запрацьовані. А за той час, як ти тут сидиш, встромивши ніс у дурні, скучні папері — буйне життя пливе скоро попри твій ніс!

Господар мовчав понуро. Гадав, що гість, як побачить, що його так холодно прийняли, образиться та забереться. Одначе Розкатів не належав до таких людей. Він витягнувся приємно, підспівував якусь арію з „Кармен", потім розсміявся довгим, протяжним сміхом.

— Чому ти такий веселий? — глипнув на нього сумно зпід лоба Кирилів.

— Знаєш Лімонова?

— Що за питання? Наш спільний приятель.

— Ось саме те — приятель! Рад би я тепер побачити його пику.

Кирилів не дуже зацікавився.

— Щож такого сталося з ним, з тим Лімоновим?

— Йой, не можу мовчати!! Далебі, мушу все розповісти! Та... сподіюся, що воно останеться між нами? Так?

Кирилів процідив щось крізь зуби, що мало означати щось посереднього між: „Ну, добре, добре..." та "Повісися разом із твоїми тайнами..."

Одначе Розкатів так дуже хотів говорити, що взяв ці незрозумілі слова за святочну присягу.

— Тож слухай, Кирилів! Може це неправда, що Лімонова жіночка, Ольга, чарівне сотворіння? що?...

— Гм... Скажімо, що так. І щож з того? Можемо йому лише завидувати, Лімонову, й нічого більше.

— О, ні, братіку, зовсім ні. Тепер треба завидувати не Лімонову — а мені!

Кирилів зірвався з крісла.

— Що це значить?!

— Це значить дуже богато!... Знаєш, вона вже давно сподобалася мені. Правду сказати, так надзвичайно залюблений я не був, лише ось так... Смачний кусочок. Я залицявся до неї так мимоходом, недбало; навіть і на думку не прийшло мені, щоби з того могло щось вийти. Стрічаю її на вулиці тай нараз... приходить мені до голови божевільна думка — взятися рішуніше за діло. Ми розбалакалися і про це і про те... Я збрехав, що сьогодні мої уродини та намовив її, щоби при тій нагоді випила зі мною скляночку вина. Пійшли ми до першорядної гостинниці, я моргнув на вейтера, щоби накрив в окремім кабінеті, ну й таке... Почалося від невинних поцілунків, а скінчилося, ха-ха-ха! А то він пошився в дурні — той Лімонів! Рад би я тепер приглянутися його пиці — які то пики мають чоловіки, яким насадили роги!

Кирилів обурений та схвильований став ходити сюди й туди по кімнаті.

— Слухай, Розкатів!... Таж це щось огидливе... Таж Лімонів твій приятель...

— Мій любий! Щож це має спільного одно з другим. Приязнь одно... а... а гарна жіночка друге...

— Таж бо ти збещестив його домашнє огнище!!

— Ах, як ти високопарно говориш! Фільософ із тебе!

— Ти надужив його приязни, довіря!...

— О-о! Якийжеж ти романтичний!... Дай собі спокій з тими сентиментами! Того я вже по тобі не сподівався! Нинішнє життя — то не жарти! Кличем його: брати все, що лише попадеться під руку!...

• • •

Кирилів замовк, задумався. За кілька хвилин спитав дивним, дріжучим голосом:

— То на твою думку відбити найліпшому приятелеві його законну жінку — це нічого?

— Щож діяти, братіку?... В нинішніх часах кожен дбає лише про себе.

Кирилів нараз схопився з місця, кинувся до Розкатова та щиро став стискати йому руки.

— Спасибі тобі, приятелю, друже! Колиб ти знав, колиб ти лише міг здогадатися, як ти вспокоїв мені совість!

Розкатів здумівся.

— Та... що сталося? Що ти тим хочеш сказати?

— Ах, Розкатів! Колиб ти знав, які муки переходив я останніми часами! Як мені тяжко, як дуже тяжко, просто годі було глянути тобі в очі... Та те, що ти виявив мені, дійсно зняло мені тягар із серця!

— Що за небилиці плетеш! Говориж уже, що сталося?!

Голос Кирилова звучав наче в одушевленні.

— То слухай, Розкатів! Що за щастя, направду, що можу тепер признатися тобі до всього! Тож знай, що я провинився супроти тебе таксамо, як ти супроти Лімонова.

Розкатів наче завмер на місці, витягнув перед себе руки, наче для оборони.

— Ти... ти... Чекай! — промимрив дріжучими, поблідлими очима. — Ти може тим хочеш сказати, що моя жінка, Катруся...

— Так!! Признаюся тобі. Одна хвилиночка і божевілля пристрасти заволоділо мною! Вона чарівна...

Розкатів зойкнув, наче зранений звір і обезсилений впав на канапу.

— І ти... ти міг так поступити зі мною?! З твоїм найліпшим приятелем?...

— Таж таксамо ти поступив із Лімоновим!

— Е, що там „Лімонів, Лімонів"... Тепер бесіда про мене, ане про Лімонова!! Ах Боже, яка підлота...

— Чого так хвилюєшся? — відповів йому холоднокровно Кирилів. — Перед хвилинкою ти радів своєю побідою — хайжеж і я маю тую приємність, розповісти тобі, як...

— А хай тебе Бог скарає!! Ти знищив моє родинне щастя...

— Дай спокій тій сантиментальній фільософії.

— І ти ще насміхаєшся з мого нещастя — ти мій щирий приятель!!

— Геть із романтизмом! Життя, братіку, то не жарти. Тепер такі часи, що треба брати, що попадеться під руку. Таж це твоя власна фільософія, твої погляди на життя.

Розкатів зірвався з канапи. Його товсте рожеве лице змінилося, поблідло.

З трудом видушив із себе захриплі слова, начеб давився шматком хліба.

— Тож слухай — ти „приятелю"! Це все, що я тобі оповідав про Ольгу Лімонову, це чисті видумки! Я сам видумав це. Між нами нічого не було! Я сам усе видумав. Я просто хотів похвалитися побідою. Та в дійсности вона для мене таксамо незаймана, як і для тебе. Так воно справді є!... Ну, й що ти тепер скажеш? Що?!

Розкатів на силу проковтнув слину та впялив божевільні очі у приятеля.

Лице Кирилова розяснилося. Кинувся до Розкатова та став сильно і вдячно стискати йому руки.

— Чи ти... говориш правду?! Нічого між вами не було?! Слава Богу, слава Богу!!

— Так... — кивнув сумно головою Розкатів. — Між мною та панею Лімоновою не було нічого! Признаюся: я збрехав!... Одначе — ти?! Влізти до моєї хати наче гадина, збаламутити жінку, так безсоромно надужити мого довіря... О!...

Кирилів розсміявся весело та щиро й стиснув йому руки.

— Та між мною і твоєю жінкою також нічого не було! Я присягаюся тобі! Я хотів лише покарати тебе за твою підлоту у відношенні до Лімонова. Тому я видумав ті небилиці про твою жінку — коби лише вона простила такі погані видумки!

Лице Розкатова знову випогодилося.

— Так! Чи справді? — питався врадуваний. — Чи дійсно? Між тобою і Катрусею направду нічого не було? Чи можеш присягнути мені, що це правда?!

— Присягаюся тобі на мою небіжку маму — відповів поважно та чесно Кирилів і глядів щиро в очі свого гостя.

Гість увесь засяв, лице розяснилося. Так сходяче сонце вмить обливає своїм сяйвом сірий краєвид, що досі потопав у мряці. Розкатів нараз затрясся та засміявся так сильно, що аж перегнувся взад і мусів опертися об поруччя фотелю.

— Що? Що з тобою?! — затрівожився Кирилів.

— А таки... Йой, не можу. А таки... я тобі знову збрехав — про жінку Лімонова. Було, голубочку, все було!! Я хотів лише пізнати тебе — йой — не видержу, трісну зі сміху — пізнати тебе... щодо моєї жінки — Катрусі!! Колиж усе в мене дома в порядку — то знай! Я пив вино з Лімоновою! І цілувалися ми, я й Лімонова!! І так далі, і так далі!... А ти мені присягнув! А то дурень із тебе! Ти хотів приятеля залякати!...

І з його давньої трівоги та терпіння не лишилося ні сліду. Лице його розяснилося, очі іскрилися побідно.

— Знаєш що?... — сказав йому з омерзінням Кирилів. — Забирайся! Перешкаджаєш мені в роботі твоїми дурницями. Йди вже собі!...

— Йой, іду! Йду, голубчику. Розсміяв ти мене, ха-ха-ха, го-го-го!

Розкатів схопив капелюх, по добрячому поклепав Кирилова по плечах — і вийшов.

• • •

Коли Кирилів лишився сам, підождав хвилинку, аж прогомонів звук замиканих дверей, потім схопив телефонічну слухавку.

— Прошу девятьдесять два чотирнацять!... Чи мешкання панства Розкатових? То ви, пані Катрусю? Це я при телефоні — Кирилів! Минулої середи сказали ви мені, пані, що будете моєю лише тоді, колиб ваш чоловік зрадив вас! Що?... Так. Перед хвилиною був тут у мене й усе розповів мені... Що прошу? Гадаю, подробиці особисто? Тож пані приїжджають! Я чекаю. Цілую ручки.

Слухавка, що її повісив на апараті, дренькнула — начеб поставила крапку над присудом Вищої Справедливости.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Професор Біржишка гостем филаделфійських Українців.

Центральний Комітет Злучених Українських Товариств, користаючи з прибуття до Филаделфії професора Біржишки, відомого литовського історика й громадянського діяча, влаштував дня 14 лютого в готелі „Аделфія" гостинну вечерю, щоби повитати Шановного Гостя іменем української громади.

Крім місцевих українських діячів прибули представники Литовців в особах п. Івана Ґрінуса, адвоката М. М. Слікаса і д-ра [illegible] Клімаса.

Шановного Гостя повитав д-р В. Галан, голова Центрального Комітету, а тостмейстром був громадянин М. Дармограй.

На першого бесідника попрошено д-ра Л. Мишугу, котрий, привитавши Гостя як великого прихильника українсько-литовського зближення, сягнув до історії й представив ті часи, коли то українські землі опинилися в часах великої руїни під пануванням Литви. Бесідник показував ріжницю між колишною литовською мирною окупацією і польськими та московськими наїздами, а особливо підчеркнув те, що Литва припинила в важних для нас часах польську і московську експанзію на українські землі, а тимсамим заховала українську націю, котра може була затратися під політичним обєднанням з Москвою. Д-р Мишуга згадав ще й про ті великі впливи, які мала українська культура в тих давних часах на Литву, як наша літературна мова стала урядовою мовою на дворах литовських князів, як нею друковано тоді славний Литовський Статут, біблію Франца Скорини і т. п. Бесідник взиває до глибшої аналізи наших давних зносин з Литвою, щоби на тій давній історії збудувати краще майбутнє, яке полягає в створенню культурного і політичного валу з трох вільних народів: Українців, Литовців і Білорусинів, сфедерованих у вільну спілку трох вільних держав від Балтику по Чорне море.

Від филаделфійських Українців говорив п. Теодор Гринен. Від Литовців говорив п. Слікас, д-р Клімас і п. Ґрінус. Підчас бесіди д-ра Клімаса прийшов суддя Люис, котрий в кількох словах дав кілька дуже мудрих уваг для Українців і інших горожан чужинецького походження. Без жадних обиняків сказав, що Українцям бракує одностайної акції. Він сказав, що, будучи суддею, він мав нагоду бачити перед собою Українців в суді і його дуже дивує брак товариськости між Українцями. Він не може зрозуміти, чому Українці себе самі не люблять. Українці не прийшли сюди, говорив суддя, щоби тільки животіти, заробити гроші й гризтися між собою.

„Я не маю" — говорив далі суддя — „жадної симпатії до тих, що кажуть, що Америка є одним кітлом (melting pot), де всі народности перетоплюються в Американців. Я вірю, що кожна національність може щось вартісного додати до американського життя. Америку з її ріжними національностями порівнав би я із симфонічною оркестрою. Кождий нарід є одним з інструментів, і як кождий інструмент грає правильно, то симфонія виходить чудовою.

„Бережіть свої національні традиції, бо коли ви любите і шануєте свої традиції, то це не значить, що ви вже є злими Американцями. Ви не можете забути своєї культури, бо вона до вас прийшла ще з молоком вашої мами. Нема такого чоловіка, що любить свою маму, а ненавидить свого тата. Як любите маму, то й любите тата. Вашою мамою є ваша земля, з котрої ви прийшли, а вашим татом є Злучені Держави. Чоловік, що не любить свого рідного краю, з котрого він походить, не може бути добрим горожанином Америки.

„І як вам тут добре, то не забувайте про тих, що ви їх лишили. Помагайте їм видобутись із тої неволі. Поможіть їм дозбути волю. Бо як так будете поступати, то не лише животіння будете робити, але будете жити".

Про проф. Біржишку сказав, що се справді приятель людей і що він мав нагоду гостювати в нього, будучи в Литві на вакаціях.

Отих кілька завваг филаделфійського судді вартоб нам запамятати, бо вони дуже яскраво малюють те, що думають про нас чужі люди.

По нім говорив проф. д-р Біржишка. Говорив по російськи і дуже просив вибачення, що мусить до нас говорити ворожою нам мовою.

На вступі зазначив, що є головою „Союза освобождення Вільна" і що належить до „Литовсько-українського Товариства". Відтак підчеркнув, що він вповні годиться з думками д-ра Мишуги і що колиб ті думки були виписані на папері, то він без віякої поправки підписався би під ними, з тою хіба ріжницею, що він підписався би як Литовець, а д-р Мишуга як Українець.

„Що спільного мають Литовці з Українцями? Боротьба проти Польщі? Чомуж саме Литовці з Українцями хочуть лучитись? Чому не з Совітами або з Німеччиною? Лучитися з тими державами, то булаб політика не литовська. Совіти провадять політику царської Росії. Вони, як і царська Росія, хочуть назад підбити всі відпавші народи. Німеччина — ми ще не забули німецького „Drang nach Osten". Ми не можемо забути Мемеля.

„Історія механічно не повторяється і не все стається випадкого. Зближення литовсько-українське і білоруське це закон історії. Бо не треба нам, Литовцям, сумніватися, що Литва сама дуже маленька. Нам треба це отверто говорити. Освободження Вільна прийде тоді, коли Україна буде самостійною. І так довго, як ми будемо такими, як ми є, Польща все буде старатися вмішуватись у наші справи. Тому нам треба звязатись із старинними сусідами. Нам не треба копіювати історії, але треба основуватись на традиції. Ми дивимося в будучину. Дідько-того є всі дані. Балтійсько-чорноморський вал дає запоруку, що союз самостійних держав, як Україна, Білорусь і Литва, може устоятись проти всяких ворогів. Правда, що завданням того Союза буде стояти на сторожі західньої цивілізації і що хоч завдання це не легке, все таки оцей будучий Союз є одиноким, що зможе це зробити, а тим самим і дати запоруку мира на сході Европи".

Таке і богато чого іншого порушив проф. Біржишка, а все те було надзвичайно цікаве.

По проф. Біржишці говорила панна І. Скубівна, а далі громадяни: Михайло Коцюк, Михайло Гжимяк, Т. Свистун і Д. Стецик. Всі вказували на потребу українсько-литовського зближення.

Дійсно, дуже гарне враження лишив по собі проф. Міколас Біржишка між тими, хто був на вечері. Справді, було приємно слухати його непретенсіональних, а зате щирих і розумних слів, повних віри й запалу. Найбільший натиск клав Шановний Гість на те, що тільки боротьбою можна здобути собі волю, і що ту боротьбу треба вести до кінця. Професор Біржишка підкреслив, що в Польщі нема з ким про мир говорити. З Польщею можна говорити, але тільки з залізом в руках.

Теодор Свистун.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

З МУЗИКИ.

Виступ п. Р. Придаткевича.

Наш славний скрипак, Роман Придаткевич, виступив в неділю 8-го лютого в найбільшій салі Бруклина, яка є одною з найбільших концертових саль великого Ню Йорку, в Brooklyn Academy of Music. Властиво був це концерт визначного ірляндсько-австралійського ліричного тенора, Альфреда O'Shea-а, який в свій час подорожував з операми разом з Мельбою, відомою світової слави співачкою, а який тепер запросив п. Придаткевича виступити з двома сольовими точками. На салі були представники всіх важнійших ірляндських товариств, а з бруклинської католицької дієцезії були єпископ о. Thomas E. Molloy і инші духовні достойники. Продукції нашого артиста, а особливо його прелюдії та українські народні пісні, мали неабиякий успіх, а американські часописи висловлюють щире признаннє. Слідуючий концерт обох артистів відбудеться дня 26-го лютого в Bogoth, N. J. Влаштовує його місцева кольонія.

ПОДЯКИ.

Я нижче підписана членкиця У. Н. Союза, від. 147 в Алентавн, Па., складаю щиру подяку головному урядови У. Н. Союза за уділення мені $50 з фонду запомогового.

Ева Тульба,
Бетлеґем, Па.

Найщирійшу подяку складаю У. Н. Союзови за скоре виплачення мені посмертного в сумі $500 по моїй жінці Анні Шелева.

Так само найщирійшу подяку складаю Сестрицтву Пресвятої Діви Марії, від. 212 У. Н. Союза, за участь у похороні. Хай це стане за примір усім українським жінкам, котрі ще не є членами цього Сестрицтва. Щира подяка усім, котрі прийшли з розрадою в тяжкім горю.

Остаюся вдячний

Іван Шелева, вдовець
і діти сироти,
Вилинґ, В. Ва.

ПРОТОКОЛ

ПЯТОГО КОНГРЕСУ ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

(Докінчення)

(15)

Вибір нового уряду Обєднання.

Виборча Комісія предложила конгресови список кандидатів, намічених на урядників Обєднання. З намічених кандидатів зрезигнували: о. Лев Левицький, ред. М. Хандога й І. Ваверчак.

До уряду вибрано слідуючих: О. **Ревюк, М. Мурашко,** д-р В. Галан, д-р Л. Мишуга, В. Кедровський, М. Данильченко, Т. Грицей, д-р А. Борак, М. Дармограй, о. д-р В. Клодницький, О. Стеткевич, о. Й. Пелехович, В. Семенина, о. І. Гудяк, Й. Буката, о. М. Кучер, М. Давискиба, о. І. Костюк, С. Заблоцький, М. Скибінський.

Ревюк: пригадує, що в уряді Обєднання були такі люде, які нічого не робили, а навіть виступали проти Обєднання. Наводить особи Боросевича і **Чемериса**; на вибраних лежить обовязок працювати для тої організації, яка серед тяжких відносин вісім літ безупинно працює для добра Рідного Народу і не зневірюється ані нападами, ані кпринею.

Вибір Комісій:

Крім того вибрано ще слідуючі Комісії:

Шкільна Комісія: о. Іванишин, Стеткевич, Буката.

Фінансова Комісія: Данильченко, Павчак, д-р Галан.

Видавнича Комісія: о. Кінаш, Семенина, Кедровський.

Комісія Організації Молоді: д-р Неоніля Пелехович, Семенина, Каштанюк.

Переведено між делегатами збірку на УВО, яка принесла $233.

Внесення:

Д-р Мишуга вносить, підтримує д-р Борак: Конгрес доручує Урядови Обєднання видати англійською мовою книжку про вклад українського народу у всесвітню культуру. Внесення ухвалено.

Д-р Мишуга вносить, підтримує о. Кучер: Конгрес доручає Урядови Обєднання видати осібною книжкою в англійській мові документи польських звірств над українським народом. Ухвалено.

Титанич вносить, щоби Обєднання занялось організацією Українців ветеранів Світової Війни, що служили при американській армії. Підтримує о. Кучер. Ухвалено.

Буката: Касієр Обєднання повинен у будуччині видавати на кожну посилку, отриману Обєднанням, посвідки.

Підноситься кільканацять голосів, що такі посвідки касієр Обєднання завжди видавав.

Теод. Каськів: Одною з причин, чому Обєднання має багато противників, є, що нема ні в українській пресі в Америці ні в краю проголошених усіх списків жертв на ріжні цілі. Крім того радить, щоби при кожній пересилці жертв до Обєднання жертводавці посилали також відповідну суму на оплачення посилки до краю.

Стеткевич: Обєднання оплачує свої посилки тими датками, які впливають з оплачуваного деякими Українцями народного податку на потреби Обєднання. Отже всі жертви від організацій і одиниць ідуть на призначені цілі і при допомозі щирих громадян Обєднання не потребує уживати частини жертв на оплату пересилки.

Т. Каськів: Обєднання, пересилаючи жертви на ріжні інституції в краю, повинно жадати, щоби старокраєві часописи поміщували списи жертводавців, які ті жертви зложили.

Д-р Мишуга: за оголошення списків жертв у старокраєвих часописах треба платити. Годі отже вимагати, щоби Рідна Школа, чи Товариство Опіки над Інвалідами оплачували проголошення списків жертв з Америки, коли ці гроші йдуть на більш потрібні справи.

Т. Грицей вносить, підтримує Дармограй, щоби наради конгресу закрити. Ухвалено.

Ревюк: дякує делегатам за участь у конгресі делегатам і тим організаціям, які їх вислали, і висловлює бажання, щоби супроти великих терпінь нашого народу під ворожими займанщинами громадська праця посеред Українців в Америці не припинялась.

Після відспівання народних гимнів Пятий Конгрес Обєднання Українських Організацій в Америці закінчився в год. 10.30 в ночі.

о. І. Гундяк, Й. Буката,
секретарі.

В „раю".

Пане комісаре! Я працюю таксамо, як Петренко, а тимчасом він має аж на дві кістки цукру більше на місяць ніж я.

Правда, ти працюєш добре. Надалі Петренко доставатиме на дві кістки менше. Комунізм є справедливість!

При іспиті.

Професор: Котрі зуби дістали ви при кінци?

Ученик: Штучні, пане професор.

—o—

Між приятелями.

— Ти ніколи не боявся за своє життя?

— Один однісінький раз: як я мав женитися.

—o—

В модернім подружжю.

Він: Коли повернешся?

Вона: Коли мені схочеться.

Він: Та вважай, щоб не пізніще.

ПОВОРОТ ТАРЗАНА.

(9)

Ледво Тарзан вийшов на подвіря, як роздався гук револьверового вистрілу сейчас коло його голови. Дві закутані постати кинулися до нього, стріляючи на ході. За хвилю один з них лежав на землі розоружений та стогнучи. Ніж вірного Абдуля проколов другого.

—o—

Розющена товпа в каварни тепер кинулася на двір, щоби гнати за своїми жертвами. Танцюристки втікали з вереском. В темноті Тарзан схопив меч упавшого Араба. Тепер він стояв, вижидаючи наближення товпи, що за ним шукала. Нагло він почув легкий дотик руки на своїм плечи.

—o—

Жіночий голос шепнув до нього: „Скоро, Месіє! За мною!" Вона повела їх в гору критими, вузкими сходами. Тарзан побачив, як золоті прикраси світилися на її напів-голім тілі, її яскраву одіж, і він пізнав, що се була та сама дівчина, що перша його остерегла. На верху сходів вона задержалася, щоби наслухувати.

—o—

„Вони скоро будуть тут", вона сказала. „Скоро. Ви можете спуститися з вікна моєї кімнати на вулицю". Але заки вона ще докінчила, наглий окрик дав їм до пізнання, що їх уже викрито. Товпа рушила вгору по сходах. Провідник гнав на переді, кричучи. „Ми пропали"", сказала дівчина.

—o—